

dinibus eximere? « Pulchre jubentur levare portæ
et in sublime erigi; siquidem juxta dispensatio-
nem carnis et mysterium et victoriam crucis,
major regreditur ad cœlos, quam ad terras vene-
rat. » Enimvero quoniam Angelorum mentionem facere cœpimus, apte hoc loco mihi occurrit illa doctissimi Salmeronis observatio, videlicet quod Angeli primi fuerint, qui Christi patibulum honorarunt. Scio enim quod Jesum, qui crucifixus est, quæreris; quibus verbis in ipsa quoque resurrectionis gloria crucis mentionem facere non dubitamus. « Angeli primi non erubescunt crucis nomen, aut prædicationem et merito sane; quia, ut Eu-
thymius ait, his quidem, qui ante ipsum crucifixi sunt, crux ignominia erat, cum argumentum esset maleficii eorum, hic vero potius gloria, cum fuerit beneficij demonstratio in homines collata, propter quod ad crucem condemnatus est. »

3. — *Gloriari in cruce.* Observandum quoque est modus, quo Apostolus Redemptorem denominavit, quando de ejus crucifixione disseruit, siquidem tunc ipsum notanter Dominum gloria appellavit³: *Si cognovissent nunquam Dominum gloria crucifixis sent.* « Opputne Dominum gloria vocavit, » inquit Chrysostomus, « etenim quoniam crux ignominia esse videtur maxima, gloria eam esse ostendit. » Crucem mundi reges et monarchæ in tanta habent veneratione ut eamdem medio diadematis sui veluti inestimabilis valoris et pretii gemmam inserere non erubescant. Unde S. Augustinus³: « Quæ gemma pretiosior in diademe, quam crux Christi regnantum in fronte? » Chrysostomus in Oratione *quod Christus sit Deus*, scribit: « Hoc mortis genus quovis diademe gloriōsus est: nam Reges positis diadematis, crucem suscipiunt; in purpuris crux, in diadematis crux, in armis crux, in toto orbe crux et super solem fulget crux. » Hæc ultima verba velim nonnihil examinemus. Canit quoque sancta mater Ecclesia: *O crux splendidior cunctis astris.* Ac proinde sciendum est, quod, ut Anastasius Sinaita observat, priusquam rota solaris, omnesque alii planetæ et stellæ firmamenti formarentur, Deus arbores producere voluerit, cuius ratio est, ut idem auctor inquit, quia cum ex ligno arboris crux sua fabricanda fuerit, voluit Deus arboris præsole, luna, stellis, cunctisque aliis planetis, primum creationi concedere. Quod etiam mysterio factum est, (inquit idem) quod Deus primo parenti nostro Paradisi arbores assidue cultivare præceperit. « Quando audis, quod jubetur colere lignum fructiferum, nihil aliud intelliges, quam lignum crucis faciens fructum. » Evidem certum est, quod dicit sancta mater Ecclesia, nimirum Deum post protoparentum nostrarum peccatum et prævaricationem, in Paradiso in arborem crucis suos defixisse oculos: « Ipse lignum tunc nota-

¹ SALM., t. XI, tr. 9. — ² I COR., II, 8. — ³ S. AUGUS., s. 63 de div.

« vit, damna ligni ut solveret; » adeoque Deum ante tota sæcula, ab ipso mundi exordio oculos suos in hocce lignum direxisse. Cæterum quod hæc eadem crux tanta fuerit luce amicta, ut ipsam quoque solis claritatem præcellere videatur, facilime ostenditur: *Hoc signum crucis erit in cælo, cum Dominus ad judicandum venerit.* De eodemque tempore Evangelista dicit⁴, quod tunc Sol obscurabitur, luna non dabit lumen suum, stellæ cadent de cælo et virtutes cælorum movebuntur. Moxque causam subjungit, dicens: *Tunc parabit signum filii hominis in cælo.* Ex quo sequitur, crucem adeo luminosam futuram esse, ut stellæ, sol et luna, ad ipsam comparatæ suam videantur lucem penitus amisisse. Unde S. Augustinus ait: « Considerasti quanta sit virtus crucis? Sol obscurabitur, luna non dabit lumen suum: crux vero fulgebit et obscurabit luminaria cœli, dilapsis sideribus sola radiabit: ut discas, quoniam crux « luna lucidior et sole præclarior sit. » Imo Deus in ipsis quoque umbris et figuris, quantumvis remotis, quæ ipsam debebant crucem præcedere, eis gloriam demonstrare voluit. Botrus ille uvæ et terra promissionis delatus, quædam Christi in cruce pendens figura fuit, ut diximus (*Botrus Cypri*) quia ad instar uvæ cujusdam in patibuli crucis torculari expressus fuit (*torcular calcavi*). Sciendum etiam est, quod ad hunc Botrum deferendum, ex innumerabili hoc populo viri excellentissimi delecti fuerint⁵: *Mitte viros ex Principibus.* Similiter quando populus Israeliticus contra Amalec dimicabat: Moyses autem distensis in formam crucis brachiis in monte consistebat, quisnam tunc Moysi ad ejus subsidium designatus fuit? Nobilissimi profecto et præclarissimi viri Aaron et Hur. Unde Timotheus Antiochenus ait¹: « Aaronem de Israëllico magistratu, Hur de regio, sciebant enim crucem sacerdotio et regno conservari. » Adhæc cujusnam opera usus est Deus, quando Filium suum de cruce depositum esse voluit? Nequaquam abjectorum natalium viros ad bocce munus adhibuit; sed potius Josephum ab Arimathæa decurionem nobilissimum et Nicodemum synagogæ Principem. Denique quando lignum hoc tot annis absconditum delitescebat, voluit ut non ab alio, quam ab Imperatore quadam, qui universæ terre monarca erat et ab Augusta matre ejus Helena Imperatrice investigaretur, ac demum ad tantam gloriam sublimaretur, ut sumptuosissima ad illius custodiam templum erigerentur. Tandem quando a Cosroa Persarum rege captum fuit, Deus providentia sua singulari dispositus, ub ab eodem, quantumvis jurato Christi et fidei suæ inimico in summa aestimatione et respectu haberetur, nec non ut a nullo, quam ab alio quodam Imperatore recuperaretur, nimirum ab Heraclio et ab eodem tanta cum gloria exaltaretur.

¹ MATT., XXIV, 29. — ² NUM., XIII, 3. — ³ TIM. ANT., de Transfig. et Cruc.

ÆRARÍUM

DIVINI AMORIS

LOCUPLETISSIMUM

PARS SECUNDA

DE SACRIFICIO MISSÆ, DE SS. EUCHARISTIA ET DE COMMUNIONE TRACTATUS TRES

TRACTATUS PRIMUS

DE INCRUENTO MISSÆ SACRIFICIO

DISCURSUS I.

MISSA FIDEI NOSTRÆ COLUMNA EST ET FIRMAMENTUM; AC PROINDE DÆMON, QUI PER IPSAM GRAVITER VAPULAT, HÆRETICOS AD EAMDEM ABOLENDAM INSTIGAT.

IDEA SERMONIS. — 1. Sacrosanctum Missæ sacrificium et Sacerdotes illud offerentes, sunt bases, et fundamenta, quibus innititur Ecclesia. — 2. Diabolus semper conatus fuit hoc fundamentum per Ecclesiæ hostes evertere. — Antichristus omni modo conabitur firmamentum sacrificium Missæ evertere. — 4. Hoc ipsum omni studio conatus fuit facere per Lutherum. — 5. Missa per antonomasiæ vocatur mysterium fidei. Diabolus persuasit Lutheru in quadam disputatione Missam esse abrogandam. Albigenenses heretici Sacerdoti, qui Missam celebraverat, lingua evulserunt. Cum diabolus Missam prorsus tollere e medio non potest, illam saltē depravare conatur. — 6. Per oblationem SS. Sacrificii Missæ tolluntur infestations malignorum spirituum. Pulchrum exemplum de S. Pet. de Alcantara. Simile exemplum S. Bernardi circa energumenam. Aliud S. Per Tarrantiensis. — 7. Malignus spiritus Judam omnibus modis conatus fuit, impedire institutionem sacrificii Missæ. Historia notabilis.

Et erit firmamentum in terra in summis montium.

Ps. LXXII, 16.

1. — Regius Psaltes felices Ecclesiæ in lege Evangelica futuros eventus (prout ex decursu Psalmi LXXII evidenter colligitur) in spiritu propheticō prædicens, eamdem Ecclesiam incruento Missæ sacrificio, tanquam basi, fulcro et firmamento suo innixuram esse dicit; ac proinde scien-

dum est, quod ubi nos legimus: *In summis montium, Lyranus per hosce montes, sacerdotes intelligendos esse dicat*¹: « Sacerdotes sunt montes Ecclesiæ; » qui utpote hujus sacrificii ministri frumentum super capita elevant, dum in eodem sacrificio sanctissimum sacramentum super caput suum extollunt; nam Rabini loco dictionis, *firmamentum, legunt, placentam*, quæ dictio sacre hostiæ, in hoc sacrificio immolatae, aptissime convenit; unde Osorius in concione quadam de hoc sacrificio ita scribit²: « De quo præclare vaticinatus est David dum ait: *Et erit firmamentum in terra in summis montium;* quo loco hebræa habent: *Et erit plagenta tritici, vel memorabile triticum in capitibus sacerdotum.* » Merito autem Missæ sacrificium firmamentum appellatur, quia basis religiosi Christianæ catholice huic principaliter innititur. Unde Rupertus Abbas de div. officiis disserens, verbaque illa, quæ Christus Apostolis suis in ultima coena dixit, videlicet: *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis, ponderans, ita scribit³:* « Aufer a cœtu Ecclesiæ quotidianas Salvatoris nostri hujusmodi exequias et vide quam merito dicat ipse Salvator: *Quæ utilitas in sanguine meo?* Refrigescente enim ea, quæ in hoc mundo nunc ubique calet, ejus memoria, refrigescet universa charitas, mutila erit fides, claudicabit spes, conticeset magnus ille clamor sanguinis justi Abel, qui per traditum tanti sacrificii ritum, quotidie laxat os libantis et vociferantis terræ, scilicet

¹ LYRAN., ib. — ² JOAN., OSOR., conc. de divin. sacrific.

³ RUP. ABB., de div. offic.

« Ecclesiæ, maledictum coarguens Cain, et maturam indigne fusi sanguinis vindictam reposcens. Calente ergo memoria tam celebri, charitas Christi concalcescit, perstat super fundamentum suum ædificium fidei. »

2. — Inimicus quidem infernalis omnibus viribus suis in procinctu semper stetit, ut sublime illud ædificium, quod Filius Dei super fundamen-
tum petram plantaverat, quando ait : *Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam; in terram funditus demoliretur, ut Christus Apostolis suis (de quibus Ecclesia pariter canit : *Isti sunt; qui plan- taverunt Ecclesiam*) his verbis prædixerat¹ : Ecce Satanus expeditivit, ut cribraret vos sicut triticum.* At vero Christus discursum suum ad Petrum specialiter dirigens, dixit ei² : *Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua,* at vero quoniam præcipue tempore hanc gratiam infallibilem Petro est pollitus? Tunc videlicet, ut ex eodem capite S. Lucæ colligitur, quando immediate ante sanctissimum Eucharistia Sacramentum instituerat, et consequenter primam Missam primumque sacrificium celebraverat. Quid mirum igitur, si tunc Petro dixerit : *Non deficiat fides tua?* Siquidem Ecclesiam super incuruentum hoc sacrificium, velut super columnam et firmamentum, ut diximus, fundaverat et stabilierat. Unde Doctor Seraphicus in tractatu de præparatione ad Missam, de hoc sacrificio ita scribit³ : « Perstat super fundamentum suum ædificium fidei, per hoc stat Ecclesia, viret et viget Christiana religio, et divinus cultus. » Ideoque Antichristus in extremo mundi labentis fine, quando fidem et religionem Christianam exterminare tentabit, primo omnium loco hoc firmamentum in terram prosternet⁴; firmamentum panis conteret; Missamque abrogabit et medio tollet, sicut Daniel his verbis prædixerat; *a tempore cum ablatum fuerit juge sacrificium*, id est, ut Lyranus exponit,⁵ « a tempore illo, quo sacrificium altaris cessabit cœlebrari. » Irreconciliabilis namque persecutor ille omnibus viribus ad hoc conabitur, ut Missam, ejusque ritus, et cæremoniae profligat, et exterminet, ut tanto facilius religionem et fidem invertere possit; siquidem ut Osorius de divinissimo hoc sacrificio disserens, asserit⁶ : « Missa est compendium et summa totius Christianæ religionis. » In cuius veritatis probationem S. Bonaventura ait⁷ : « Tolle hoc sacramentum de Ecclesia et quid erit in mundo, nisi error et infidelitas? Et populus Christianus erit quasi grec pororum dispersus et idolatriæ deditus, sicut expresse patet in cœbris infidelibus. »

3. — Inimicus infernalis ad subministrandum hæreticis errorum suorum fomentum et augmen-

¹ MATT., XVI. 18. — ² LUC., XXII, 32. — ³ S. BON., de prepar. ad Missam. — ⁴ PS. GIV., 16. — ⁵ DAN., XII, 11. — ⁶ LYRAN., ib. — ⁷ OSOR., ib. — ⁸ S. BON., ib.

tum et ad bonum doctrinæ catholicæ semen suffundant, potentiorum non habet machinam, quam ut Missam fidelibus abominabilem reddat, eamque per impias hæreticorum sectas in exilium proscribat. Unde dæmon Lutherò visibiliter apparet, eidem post diuturnum colloquium efficacissimis, ut ipsem fatetur, rationibus necessarium esse persuasit, ut ad pessimam hæreseos suæ zizaniam radicandam, divinum sanctissimi Sacramenti altaris frumentum et specialissime Missam eradiceret. Unde in Annalibus Ecclesiasticis sequentia verba leguntur¹ : « Illud vere admirandum, quod in causa tam ardua, ex qua mutatio publici status in orbe Christiano pendebat, obtenuit revelationis in eam se viam duci passus est (scilicet Lutherus) quam eamdem Satan ipse non transformatus in Angelum lucis, sed aperta fronte congressus demonstrabat; quam ingredi viam non potuit, nisi Melchisedechicum sacerdotium abrogaret, Christi hyerarchicum ordinem in Ecclesia convelleret et ad evertendum juge sacrificium viam Antichristo muniret. » In iisdem Annalibus paulo ante congressus ab eodem hæresiarca cum dæmone habitus in hæc verba recensetur : « Initia nocte cum caco-dæmone disputatione, magistri argumentis victus, Missæ sacrificium, quod antea levioribus oppugnarat, abolendum decrevit; quo eodem tempore ejus socii, Augustani Uvittenbergenses hæresi contaminati, diabolico impulsu Missam abrogarunt. » Ipsem Lutherū in libri, quem contra Missam conscripsit, frontispicio, hæc verba Amos Prophetæ reposuit²: *Leo rugiens, quis non timebit?* « Quasi vocem editurus esset, » inquit idipsum referens auctor, « ad quam orbis Christianus jure contremiscat et certe rugitum in hoc libro dedit, de tremendis Eucharistia mysteriis, ad quem pia mens non injuria perhorrescat; rugitum, inquam, illius leonis, qui circuit, quærens quem devoret, cui fide resistendum monet S. Petrus; hic enim, diabolus, inquam, quem Apostolus leoni præde desiderio rugienti comparat, de jugi sacrificio, deque sacerdotio novæ legis nocturnum cum Lutherò colloquium habuit et quas auribus illius animoque blasphemias irriguit, eas ille velut astro percitus in vulgo sparsit. »

4. — Missa a Sancta Matre Ecclesia mysterium fidei per antonomasiæ appellatur, quia tametsi multa alia mysteria, videlicet Incarnationis, Passionis, Resurrectionis Christi, sicut etiam Sanctissimæ Triados et omnia alia, fidei innitantur; attamen videtur, quod ex mente Spiritu Sancti hoc Missæ sacrificium speciale sit fidei fundamentum ac basis, ac proinde leo infernalis contra hoc mysterium specialiter omnes vires suas exerit, firmiter

¹ An. 1521, RAYN. — ² AMOS, III, 8.

sibi persuadens, quod per extirpationem illius, religionem quoque catholicam magna ex parte evertat. Thomas Bozzius inter alia Ecclesiæ Dei signa, Missæ quoque sacrificium recensens, reflexionem similiter facit super hoc dæmonis cum Lutherò habitum colloquium et dicit¹ : « Lutherus libros de Missa angulare scripsit, ejus enim hæ sunt verba. Diabolus et se inter sese mutuum familiariter nosse: et quod plus uno salis modio simul comedenter, illumque dulci alloquo se frequerter convenisse et nocte excitasse, ac stimulasse, ut contra Missam scribebat et ad eam rem argumenta suppeditasse. » At vero quia argumenta pro parte Catholicorum aduersus ipsum prævalebant, iis convictus, ut Cardinalis Bellarminus referi, hanc fecit protestationem² : « Si nihil habetur quod dicatur, tutius est omnia negare, quam Missam esse sacrificium, concedere. » Et in libro de Abroganda Missa in initio ita scribit : « Profecto in primis aduersus eos, qui clamaturi sunt, quod contra ritum Ecclesiæ, contra statuta patrum docuerim, nihil horum me auditurum. » Cum igitur dæmon hæreseos seminarior existat, ipse una cum sequacibus suis ut falsa perversarum sectarum suarum dogmata tanto magis stabiliat, ad hoc præcipue connititur, ut primo omnium loco Missa abrogetur. De hæreticis Albigensibus scribit Cæsarius³, quod aduersus sacerdotem quemdam, qui contra ipsorum prohibitions et decretalia, Missam quantumvis privatam celebrarat, adeo fuerint exacerbati, ut lingua eidem e faucibus eulserint, quantumvis hæc ei deinceps a B. Virgine miraculose restituta fuerit. Idem Bozzius in alio quodam loco, de Missæ sacrificio ita scribit⁴ : « De jussu Christi est ab Apostolis instituta Missa, hanc tenent cunctæ nationes ab Apostolis traditam. Hanc isti (scilicet heretici) ut aliquid abominandum ex impulso et consilio Diaboli, ut Lutherus ipse testatur exterminarunt. » De Hussitis quoque hæreticis nominatim tradunt Annales Ecclesiastici, quod in Regno Bohemia notabiliter invaluerint⁵: « Aucta est in dies Hussitarum impietas; sed quo putatis effectu; adeo ut et sacros Missæ ritus immutare ausi sunt et quisque sacerdos novam Missæ formam condiderit; » ita namque serpens astutus, dum frumentum, id est sacrificium incuruentum totaliter abolere non potest, zizania ad minus super bonam sementem spargere satagit; ex quibus Missam velut spinam in oculis, seu tanquam transversum in ejus corde clavum esse colligitur, prout ipsem diabolus aliquando B. Julianæ confessus est, juxta quod Manipulus exemplorum in hæc recenset verba⁶ : « Dæmon apprehensus a B. Julianæ, inter alia, quæ sibi confessus est, dixit, Bozzius, de Signis Eccles. Dei, t. I. — ² BELL., de Miss. — ³ CÆS., l. VII, c. 24. — ⁴ BOZIUS, l. XII ib. — ⁵ Ann. 1419 RAYN. — ⁶ Man. Exemp.

« quia tunc a Christianis maxime elongabatur, quando mysterium Dominicæ corporis agebatur. » In quorum omnium confirmationem imprimis deservit illud, quod Martinus Delrio tanquam factum memorabilissimum, his enarrat verbis¹: « Superat omnem admirationem, quod de Guidone de La-cha memor Bernardus Luzemburgicus, in catalogo hæreticorum littera G hunc in Episcopatu Brixensi ita simulasse sanctitatem ut pro altero Joanne Baptista a populo haberetur; sepultus itaque fuit honorifice. Post mortem certis testi- moniis Inquisidores deprehenderunt, hæreticum fuisse; quare de concilio Episcopi et aliorum prudentium assessorum, sententiam tulerunt, cadaver exhumandum comburendumque. Exhumerunt astante populo et ossa projiciuntur in ignem; sed ecce sibi statim dæmones (qui nulli cernebantur) ex rogo elevant et in aere suspensa tenent. Inde nata populi indignatio exclamat: « Occidatur Episcopus et Monachi, qui stimulati livore ossa sancti viri comburere conati sunt. Quid cessamus? Deus id sibi non placere de monstrat. Extimuit Episcopus, sed inquisidores eum adhortati sunt, ut ad Missam celebrandam se accingeret: Deum potius miraculum facturum quam fidei causam sinat in periculo versari. Ubi ventum est ad corporis Dominicæ elevationem, dæmones in aere clamare coepерunt: O Guido de Lachia, nos defendimus te quantum potuimus, sed modo non plus possumus, quia adest major nobis, Confestim ossa in rogum recidere et incendio in cinere redacta fuere. »

5. — S. Augustinus in capite quodam de miraculis, quæ, ut mundus in Christum crederet, facta sunt et fieri mundo credente non desinunt, inter alia unum præsenti proposito nostro deserviens, in hæc verba recenset² : « Vir Tribunitius Hesperius, qui apud nos est, habet in territorio Fussalensi fundum Cubedi appellatum, ubi cum afflictione animalium et servorum suorum, domum suam, spirituum malignorum vim noxiā perpeti commisisset, rogavit nostros, me absente, presbyteros, ut aliquis eorum illo pergeret, cuius orationibus cederent. Perrexit unus, obtulit ibi sacrificium Corporis Christi; orans quantum potuit, ut cessaret illa vexatio, Deo protinus miserante cessavit. » Idem Delrius testatur, quod etiam frequens demonstrat experientia, scilicet quod fateantur hodie maleficæ se, dum Missam audiunt, ab omni dæmonis vexatione liberas esse; ideo se diutius ad horam usque meridianam in catholicorum templis, in quibus plures Missæ dicuntur, moras trahere. » Quod si vero nonnuquam accidat, quod Spiritus in obsessis, tempore Missæ, strepitus et ejulatus excitat, idipsum non aliunde, quam ab

¹ MART. DEL., disq. mag. — ² S. AUG., de Civit. Dei. I. XXII, c. 8.

festatione quam ex præsentia Corporis Christi et virtute tremendi illius sacrificii, quod asperme illos torquet, sibi inferri sentiunt, proficiscitur. In Vita sancti Petri de Alcantara libro II, capitul. 14, legitur¹, quod, cum in die ultimo Paschatis in territorio del Pedroso, magna solemnitas fieri consueisset, incolæ illius B. Petrum ad Missam ibidem celebrandam invitarint; quia vero Ecclesia ad populum, qui ad eam solemnitatem concurrerat, capiendum ampla satis non erat, altare quoddam extra Ecclesiam ruri sub dio erexerunt; cumque viro Dei Missam inchoante omnes circumstantes ad compunctionem moverentur, accidit, ut post dictum credo, aer, qui ante serenus erat, turbari cœpit, moxque excitatus fuit ventus adeo impetuosus, ut omnes vehementer metuerent, ne Altare in quo Missa dicebatur, ex impetuosi venti vehementia inverteretur; unde omnes ex hoc turbine vehementer commoti sunt, tametsi pauci a sacrificio loco recederent. Sanctus autem vir Dei cum in sua quiete persistens, ad primum Memento pervenisset, dæmones haud secus ac si a fulminis sagittis percussi fuissent, per aera fremebundi discurrebant, atque ut sacrificium turbarent, longe sœviorem excitarunt tempestatem, horrendis excitatis tonitruis, evibratis ex fulmine sagittis, obscurato aere et copiosa dilapsa pluvia. Inter hæc retinuit sanctus, conjurations fieri a parocho, neque toto eo tempore vel minima super Altare, vel super circumstantes, qui Missa assistabant, cecidit gutta, licet circum circa rivi diffuerent aquarum; imo nec venti quantumcumque impetuosi, luminaria delere potuerunt. Quare sanctus ut pro tam singulari protectione. Domino gratias agerent, præcepit, dicendo, miraculum hoc virtuti Missæ, eorumque qui illi devote assistunt, merito adscriendum esse. Eo tempore, quo S. Bernardus in civitate Mediolanensi præsens, in Ecclesia S. Ambrosii Missam celebraret, sequens accidisse legitur eventus; cum enim ad sanctum virum Dei adducta fuisset energumena quædam, per multos annos adeo graviter vexata, ut monstrum similis esse videretur, sanctus abbas illam prope altare adduci et teneri præcepit², quoties vero de more sacro hostiam signabat, toties ad mulierem quoque conversus, eodem signo crucis edito spiritum nequam athleta fortis impugnat. Ex pleta autem oratione Dominica efficacius hostem aggreditur, patenæ siquidem calicis sacram Dommuni corpus imponens, talia loquebatur: Adest ille, qui pro nostra salute passurus, tunc, inquit, princeps ejicitur foras. Hoc illud corpus, quod de corpore Virginis sumptum est, quod in stipite crucis extensem est, quod in tumulo jacuit, quod de morte surrexerit, quod videntibus disciplulis ascendit in cælum. In hujus ergo majestatis ter-

¹ Vita S. Pet. de Alcant. — ² FLOR., Vita S. Bernar., I. II, c. 3.

« ribili potestate, tibi spiritus maligne præcipio, « ut ab hac ancilla ejus egrediens, contingere eam « deinceps non præsumas: » post quæ verba protinus egressus est spiritus malignus et energumena deinceps semper libera remansit. In Surio lugubris quædam refertur tragædia cuiusdam mulieris, quæ maleficorum beneficiis adeo effascinata fuerat, ut per multos annos variis peregrinis modis a spiritu maligno torqueretur, qui fusius in vita S. Abbatis Petri de Tarantasia, qui ipsam sanavit, referuntur. « Adfuit, » inquit Surius¹, « R. Petrus antistes, « cui divinitus servabatur tanti miraculi plenitudo. « Offertur mulier Missarum solemnia celebranti, « sicut præceperat vespre præcedenti, moxque ab « omnibus prestigiis fuit liberata. »

6. — Observastisne aliquando, quantum dæmon eo tempore, quo Christus æternus sacerdos sanctissimum hoc sacramentum instituit, et primam missam in cœnaculo Sionitico celebravit, in corde Judæ laborarit, et contendenter, ut functionem illam turbaret saltem, si tollere non posset? Credebat inimicus tartareus, quod, si illum, Jude ministerio, in manus Hebraeorum ad crucifigendum consignaret, mysterium hoc sanctissimi sacramenti, quod heilum ipsi movebat, et etiamnum quotidie prosternit, pedem solidum nequaquam figera posset; virtutem tanta sacramenti minime intelligebat dæmon, nec sciebat adimpletum esse illud in hoc Sacramento, quod Christus dixerat, videlicet: *Ego vobisum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* Enim vero dicte sodes, cur idem dæmon per totum triginta trium annorum decursum, quo Christus nobiscum in terris vixit, nunquam tanto cum studio ejus machinatus est mortem, sicut in cœnaculo Sionitico fecit apostamat extimulando discipulum, ut e cœnaculo egressus, caput fieret lictorum, et apparitorum, ad necem Magistro suo sine mora inferendam. Utique dicendum est, dæmonem agnoscere, quod sacrificium illud, quod Christus tunc instituit, ut in Ecclesia sua perennaret: *Hæc quo. tiescumque feceritis, in mei memoriam facietis,* quod inquam, illud sacrificium directe ad profligandam tyrannidem ejus tenderet, prout æterna et incainava Veritas paulo ante ejus institutionem prædixerat, inquiens²: *Nunc princeps mundi hujus ejicietur foras.* Ideo, ut consilium Christi evereret, immisit in cor traditoris, ut Magistrum suum in mortem traderet: *Cum diabolus jam misisset in cor ut traderet eum Judas,* non enim poterat tolerare sacrosanctum incurrui sacrificii mysterium utpote a quo occultam sibi inferri sentiebat violentiam. In sermone quodam Discipuli sequens legitur historia³: « Fuit quædam mulier tristata valde, et a diabolo multum tentata, quæ sibi laqueum ad suspendendum se ipsam præparavit quæ dum cepta cona-

¹ SUR., t. III, 8 maii. — ² JOAN., XII, 31. — ³ ID., 2. — ⁴ Discip. Set., de S. Steph.

« retur perficere, ecce pro elevatione corporis Christi, juxta morem audivit campanulam; tunc flexis genibus, sicut a juventute in consuetudine habuit oravit, et dixit: Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, miserere mei: et ecce mox trabs, et funis suspendit contracte sunt, dæmonibus fūgentibus, et dicentibus, quia virtus præsentia corporis Christi te liberavit a temporali, et æterua morte. »

DISCURSUS II

OMNIA SACRIFICIA ANTIQUA, FIGURÆ ET UMBRÆ FUE-RUNT SACRIFICII MISSÆ, QUOD ÆTERNO PATRI EST ACCEPTISSIMUM CUM FILIUS EJUS IN EO SACERDOS SIMUL, ET HOSTIA EXISTAT. MIRACULA QUOQUE IN EJUS HONOREM PATRATA, QUAM HOC SACRIFICIUM DEO GRATUM SIT TESTIFICANTUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Sacrificium soli Deo debetur. Ab ipsis mundi initii sacrificia Deo oblata fuerunt, quæ tamen merae fuerunt figuræ et signa sacrificii a Christo in cruce offerendi. Missa dicitur sacrificium verum et plenum. — 2. Respectu sacrificii Missæ, sacrificia vetera dici possunt fuisse falsa. — 3. Sacrificium Missæ in se eminenter continet omnia bona. In omni ætate et apud omnes nationes fuit aliqua oblatio sacrificiorum. Homo naturaliter tenet Deo offerre sacrificium. — 4. Nullum sacrificium Deo Patri gratius fuit, aut esse potest sacrificio corporis Christi. In sacrificio Missæ considerari debent persona offerens, ille cui offeratur et finis oblationis. — 5. Christus ipsemet est sacerdos et hostia, quæ offeratur. — 6. Pulchrum miraculum circa venerationem sacrae hostiæ, in Missa elevata. — 7. Aliud miraculum patenæ, in mare delapsæ.

Ingiens mundum, dicit, hostiam et oblationem no-luisti, corpus autem aptasti mihi. Heb. x. 5.

1. — S. Augustinus libro X de civitate Dei, cap. 4 veritatem quandam expressit, quam quovis tempore practicatam fuisse videmus, tametsi major pars hominum cœcutiens, eo quod vero lumini oculos non aperuerit in objecto: dicit enim: « Sacrificium certe nullus hominum est, qui audeat dicere deberi, nisi Deo soli, » nullus enim unquam creaturæ, ut tali sacrificium offerre præsumpsit, nisi eidem divinitatem quandam affingeret; sic gentiles Jovi, Mercurio, Veneri aliisque falsis numinibus sacrificia offerebant, per hoc simul innuentes, veram illis inesse Deitatem, cum enim religio sit cultus divini essentialior actus, sacrificiumque supremus sit actus, quo divinitati obsequium præstamus. Unde in lege naturæ ab ipsis mundi nascentis primis crepundiis, Cainum et Abelem, duos primos fratres sacrificium Deo obtulisse invenimus. In lege Mosaica autem ipsemet Deus sacerdotes, sacrificia,

¹ S. AUG., t. X de Civ. Dei.

et oblationes varias instituit, et ordinavit; omnia tamen illa sacrificia typus, et umbra erant illius veri sacrificii, quod in progressu sæculorum, Filius Dei super altare S. Crucis de se ipso oblatus erat quem proinde S. Paulus æternum Patrem suum, hunc in modum alloquente introducit: *Ingrediens mundum, dicit, hostiam etc.* Unde concilium Tridentinum de hoc incurruento sacrificio ita definit¹: « Per varias sacrificiorum naturæ, et legis tempore similitudines figurabatur, utpote quæ bona omnia per illa significata, velut illorum omnium summatio, et perfectio complectitur. » Et ideo S. Cyprianus sacrosanctum missæ sacrificium eximio hoc indigit epitheto, vocans illud²: *Sacrificium verum, et plenum.* Etenim alia sacrificia nec vera erant, nec plena, quia illius tantum umbræ erant, et figuræ. Quæ enim inter tauros, oves et vitulos, et ipsum Unigenitum Dei Filium, qui de sinu Patris descendit, dari potest proporcio? Audite Michæam prophetam³: *Quid dignum offeram Do-mino? Curvabo genu Deo excuso? nunquid offeram Deo holocaustomata, et vitulos anniculos? nunquid placari potest Dominus millibus arietum, aut in multis millibus hircorum pinguium.* Nequaquam, respondet Dei Filius: *Hostiam et oblationem noluisti.* (quando scilicet in mundum venit, hisce mortalibus indutus exuvias) *corpus autem adaptasti mihi, tunc dixi: Ecce venio.* Quæ verba doctor Angelicus ita explanat⁴: « Quando corpus adaptasti mihi in conceptione, dixi: *Ecce venio ad passionem, ut offeram me.* » Quo et S. Augustinus respexit, dum ait⁵: « Postquam venit unicum sacrificium, cujus umbra fuerunt illa omnia, non hoc improbantia, sed hoc significantia. Sicut enim res una multis locutionibus, et multis linguis significari potest, sic unum verum, et singulare sacrificium multis est antea sacrificiorum significatum figura. » Unde et in quadam missæ secreta legimus: *Deus qui legalium differentiam hostiarum, unius sa-crificii perfectione sanxisti.* Qua de re et S. Leo quodam in sermone ita discurrit⁶: « Nunc etiam carnalium sacrificiorum varietate cessante, omnes differentias hostiarum, una corporis, et sanguinis tui implet oblatio, quoniam tu es verus Agnus Dei, qui tollis peccata mundi; et ita in te universa peries mysteria, ut sicut unum est pro omni victima sacrificium, ita unum de omni gente sit regnum. »

2. — S. Augustinus omnia alia priora sacrificia in hujus unius incurrui comparatione, falsitatis epitheto afficere non dubitat, dum ait⁷: « Huic summo veroque sacrificio cuncta sacrificia falsa cesserunt. » Cujus hæc potest esse ratio, quia

¹ Conc. Trid., sess. 22. — ² S. CYPRIAN., I. II ep. — ³ MICH., VI, 6. — ⁴ S. THOM., ib. — ⁵ S. AUG., I. Conc. adv. leg. et Proph. — ⁶ S. LEO, s. 8 de Pass. — ⁷ S. AUG., de Civ. Dei.